

,,е, хотілося зробити конференції доступними англомовному слухачеві. Після 1989-го з численнішою участю доповідачів з України переважала українська мова.

За 25 років на конференціях було виголошено понад 1375 доповідей; з них українською - майже 950. Найбільше доповідей стосувалися проблематики історії. Після історичної найпопулярнішою була літературна проблематика.

Література:

1. «Український Науковий Інститут Гарвардського Університету», Енциклопедія Українознавства. Словникова частина, кн. 9, Наукове Товариство ім. Шевченка. Сарсель, Франція, 1980. С.3433.
2. «Harvard Ukrainian Research Institute», Encyclopedia of Ukraine, Volume II, p.127.
3. <http://www.universum.org.ua>

Марина Герасименко, м. Київ

ВИМОГИ ДО КОМП'ЮТЕРНИХ ПРОГРАМ ДЛЯ НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНОГО ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО ЧИТАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

Загальновідомо, що навчальна комп'ютерна програма (НКП) повинна створюватися та використовуватися з огляду на її начально-методичну адекватність. Відповідно, однією із необхідних умов для створення ефективної комп'ютерної програми для розвитку умінь професійно орієнтованого читання (ПОЧ) є аналіз та окреслення вимог до її розробки.

Проаналізувавши існуючі вимоги до комп'ютерних навчальних програм ми розподіляємо вимоги до НКП для навчання англомовного ПОЧ на такі групи: загальні, ергономічні та методичні.

До загальних вимог ми вважаємо за доцільне віднести: 1) інформативність; 2) організація зворотного зв'язку та очевидність результату; 3) адаптивність навчального матеріалу; 4) доступність; 5) присутність ігрових елементів; 6) використання наочності; 7) здатність програми до збору статистичних даних; 8) включення до системи автоматизованих довідників [2; 4].

Згідно з ергономічними вимогами НКП для навчання ПОЧ повинна: 1) мати відповідний дизайн екрану (об'єкти не повинні бути розкидані хаотично, а мають розміщуватися у відповідних зонах екрану монітора; головна інформація має бути розміщена у центрі екрану, або згори у центрі; дотримання принципів використання гами кольорів; застосування мигаючих символів, великого шрифту, підкреслення окремих слів або виділення кольором для посилення і фіксації уваги до текстової інформації; відведення постійної зони на екрані для підказок); 2) мати простий інтерфейс, зручний спосіб вводу відповідей; 3) бути інтерактивною [1: 31-32; 2: 16].

Методичні вимоги до КНП для навчання ПОЧ можна визначити такі: 1) чітка постановка мети; 2) взаємоз'язок з основним курсом навчання за змістом, структурою, методами; 3) відображення головних дидактичних принципів

навчання; 4) комунікативна спрямованість; 5) дотримання принципу привідуалізації; 6) робота на усіх етапах навчання читання; 7) надання комп'ютерною програмою допомоги у вигляді інструкцій, пояснень, довідок тощо; відкритість змісту програми; 9) наявність у програмі інформації для викладача та труднощі, з якими стикається студент під час навчання професійно орієнтованого читання; 10) можливість використання НКП на аудиторному занятті під час самостійної роботи; 11) наявність можливості оцінки навчальних здібностей студентів.

Особливістю роботи з НКП є дотримання фізіологічно-пігменічних вимог до неї. Ми рекомендуємо під час роботи з НКП для навчання ПОЧ дотримуватись таких вимог: 1) за відсутності схильності до короткозорості час роботи перед монітором може складати після 19-20 років до Зъох годин [3]; 2) відстань від екрана до очей повинна бути 50-70 см. 3) обов'язково раціонально аргувати зорову роботу та відпочинок від неї.

Таким чином, розробляючи комп'ютерну навчальну програму для навчання англомовного ПОЧ майбутніх учителів, обов'язковим є попереоднє вивчення таких аспектів, як її відповідність загальним вимогам, педагогічним критеріям, ергономічним вимогам та фізіологічно-пігменічним нормам роботи з комп'ютером.

Література:

- Бовтенко М. А. Компьютерная лингводидактика : Учебное пособие / Марина Гатильевна Бовтенко. – М.: Флинта : Наука, 2005. – 216 с.
- Машбиц Е. И. Компьютеризация обучения: проблемы и перспективы / Машбиц И. – М.; Знание, 1986. – 80 с. – (Новое в жизни, науке, технике. Сер. педагогика и психология), № 1).
- Подгорная Н. Н. Компьютер и зрение // Вестник Московского Городского научного Общества Терапевтов. – 2009. – № 3. – Режим доступу : <http://www.zdrav.net/analysis/comp-and-vision>
- Цатурова И. А., Петухова А. А. Компьютерные технологии в обучении иностранным языкам. Учебно-методическое пособие / И. А. Цатурова, А. А. Петухова. – М.: Высшая школа, 2004. – 95 с.

Оксана Іванів, м. Львів

СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПОСІБНИКІВ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

Інтерес до проблем викладання та вивчення іноземних мов за професійним спрямуванням уже давно вийшов за рамки лише викладацького педагогища.

Кожний новий підручник чи посібник (як у науковому, так і в навчально-викладальному аспекті) становить безперечну зацікавленість не лише тих, хто бере

тивну участь у процесі викладання тієї чи іншої іноземної мови, але й тих, хто особисто стурбованій рівнем її оволодіння.

Особливе місце займають у наш час посібники з іноземних мов, де домінує головна мета: як навчити студентів використовувати іноземну мову у своїй майбутній щоденній практичній професійній діяльності.

У науково-педагогічній літературі проблемами укладання підручників займалися такі зарубіжні та радянські дослідники, як Беспалько В.П., Бріст В., Буга П.Г., Мікк Я.А., Сохор А.М. та ін.

Нами було розроблено навчальний посібник "Англійська мова для ад'юнктів пожежно-технічних спеціальностей" Навчальний посібник розрахований на ад'юнктів пожежної галузі, слухачів курсів післядипломної освіти, а також працівників аварійно-рятувальних підрозділів України.

Навчальний посібник складається з 15 уроків. Уроки мають теоретичну і практичну частину. Теоретичні матеріали охоплюють таку тематику: вимоги до написання кандидатських дисертацій, шляхи підбору матеріалу в бібліотеках і в Інтернеті для проведення дослідження, послідовність підготовки статей, тез, доповідей для подання їх, відповідно, у вітчизняні і зарубіжні збірники статей та конференцій, види читання іноземної технічної літератури, види перекладничих та інших словників та прийоми роботи з ними, які ад'юнкти зможуть почути та обговорити під час традиційних, дистанційних і комбінованих занять з англійською мовою.

Одним із підходів укладання якісного навчального посібника є оригінальність та його структура. Тому при укладанні нашого навчального посібника була використана наступна структура:

Секція 1. Теоретичний матеріал за темою уроку

Секція 2. Розвиток мовних навиків

Секція 2.1. Обговорення теоретичного матеріалу

Секція 2.2. Спілкування за заданою розмовною темою

Секція 3. Повторення граматичного матеріалу до уроку

Секція 4. Опрацювання активної лексики

Секція 5. Читання і письмо

Секція 6. Підготовка і здавання домашнього читання

У додатках є допоміжні матеріали для теоретичної частини уроків, граматичні матеріали і короткий англійсько-український словник лексики, яка часто використовується у посібникові та текстах для домашнього читання.

Для домашнього читання використано технічну літературу, яка стосується спеціальності, за якою ад'юнкт робить дисертаційне дослідження.

На матеріалі посібника укладено дистанційний курс, тобто з цим посібником можна працювати з ад'юнктами денного, заочної і дистанційного навчання.

Посібник розрахований на високий рівень знання англійської мови. Якщо ад'юнкти мають низький або середній рівень знання англійської мови, то вони можуть самостійно або за участю викладача опрацювати матеріали дистанційних

курсів за перший, другий і п'ятий курси за денною, заочною і дистанційною формою навчання.

Література:

І. Іванів Ольга, Шуневич Богдан. Англійська мова для ад'юнктів пожежно-технічних спеціальностей. – Львів: Вид-во ЛДУ БЖД, 2009. – 186 с.

Віталій Козубай, м. Хмельницький

АКТИВІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Часто в процесі навчальної діяльності доводиться користуватися терміном «звичайні» заняття, пари, як відносно робочих, так і відкритих. Слово «звичайний» має багатогранний зміст. Його можна розуміти як повсякденний, загальноприйнятий, пересічний, ординарний, рядовий; є в ньому частка і позитивного значення – нормальній і, навіть, стабільний. Тому можна сказати, звичайне заняття – запорука стабільного сприйняття світу і нормального, логічного життя.

Спробуємо проаналізувати методику проведення занять з іноземною мовою. Результати свідчать, що ми, викладачі, часто покладаємося на ті методи навчання, які завжди використовуємо, незважаючи на бажання студентів навчатися активно. Наши вибір навчальних методів є радше справою звички, а ніж обміркованим вибором, що базується на навчальних цілях курсу та щоденному змісті. Іншими словами, ми навчаємо так, як навчали нас. Ми намагаємося вкладти на депозит свої власні знання та навички у розум тих, хто навчається.

Наше сьогодення висуває все нові вимоги до процесу навчання іноземній мови у вищій школі. Однак, проблема полягає не в новизні вимог, а в новизні їх зуміння нами.

Мета навчання змінилась і полягає не тільки у нагромадженні суми знань, мін'ї і навичок, а також у підготовці студента як суб'єкта комунікативної діяльності. Але задачі заняття залишаються незмінними десятиліттями: це все те, що стосується навчання і основним засобом вирішення вказаних задач залишається зневалювана активність.

Розглянемо сам термін «активне навчання». Більшість викладачів вважає, що навчання, саме по собі, є активним, навіть якщо студенти на заняттях просто слухають пояснення викладача або працюють самостійно з навчальним матеріалом. Однак, дослідження свідчать, що студенти під час навчання повинні обробити набагато більше, аніж просто слухати або писати. Вони повинні читати, писати, обговорювати, вирішувати проблеми іноземною мовою, спостерігати, вживати нові знання та навички на практиці, коригувати свої дії з врахуванням зворотного зв'язку. Студентів необхідно залучати до розумових операцій вищого рівня – аналізу, синтезу, оцінюванню. Отже, активне навчання – це навчання, яке спрямоване на використання різних форм у навчанні і